

Plenum

Tisdag 12.5.2015 kl. 14.00—15.07

9. Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras verksamhetsberättelse för år 2014 Berättelse B 1/2015 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Ben Zyskowiec: Ärende 9 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

Debatt

14.55 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa puhemies! Kertomuksesta luemme Sitran tehtäväksi edistää Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouden määrällistä ja laadullista kasvua sekä kansainvälistä kilpailukykyä ja yhteistyötä. Näitä kaikkia tarvitaan tänään kipeästi kansantaloudessamme, jokaisessa Suomen maakunnassa. Tulevaisuus ei ole pelkästään Sitran tehtävä tulevaisuusorganisaationa vaan koko eduskunnan ja suomalaisen yhteiskunnan tehtävä.

Tämän vuoden toimintakertomuksen ja Sitran kolmesta teemasta keskityn nyt lähinnä yhteen, nimittäin Resurssiviisas ja hiilineutraali yhteiskunta -osioon.

Koska tulen itse Suomen itäisimmästä biomaakunnasta, haluan korostaa erityisesti sitä, että biotalouden koti on maakunnissa. Hiilineutraali yhteiskunta on resurssiviisas, ja siinä tarvitaan sitä paljon puhuttua biotaloutta. Tämä jäi tänä vuonna vähemmälle huomiolle, ja kertomus keskittyy ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutostarpeisiin yhteiskunnassa mutta toisaalta myös mahdollisuuksiin, joita se tuo tullessaan. Vaikka ilmastonmuutoksen syistä kiistelläänkin, vaikutuksetkaan eivät ole välttämättä positiivisia. Voidaan kai silti ääneen sanoa, että tässä on myös mahdollisuus, kuten kertomuksessa todetaan liiketoiminnan edistämisen mahdollisuuksista.

Kertomuksessa on tuotu esiin kiertotalous kasvualana. Biomassoihin perustuva biotalous on myös kiertotaloutta. Metsät ovat luontainen aurinkopaneeli ja hiilinielu, se on myös hiilen varastoija. Metsä ja biomassat ovat luonnonvara, joka ei suomalaisen, perinteikkään, kestävän metsätalouden ansiosta hupene vaan kasvaa uudelleen. Tälläkin hetkellä meillä on metsien rästihakkuista arviolta 50 miljoonan kuution edestä. Tarvitsemme hoitohakkuita, joilla turvataan metsien tuotto ja samalla turvataan puuraaka-aine niin kemialliselle kuin mekaaniselle puunjalostukselle.

Arvoisa puhemies! Tässä pitää nostaa esiin jälleen kerran maakunnat mahdollisuuksiin. Kotimaakunnassani Pohjois-Karjalassa tehdään jo reilun askeleen verran edellä metsäperusteista biotaloutta, ja toivon, että sen toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa. Tarvitsemme työtä ja työpaikkoja, jotka eivät karkaa halvempien tuotantokustannusten maihin ja jotka ovat kasvavia vientialoja. Tässä markkinoinnilla ja koulutuk-

Punkt i protokollet PR 4/2015 rd

sella on olennainen osuus. Tarvitsemme koulutuspaikkoja maakuntiin, joissa biotalous kasvaa ja kehittyy.

Sitra nostaa esiin myös lähiruuan osana menestyvää kiertotaloutta. Se on erinomainen asia. Tarvitsemme lisää hankintaosaamista hyödyntääksemme lähiruokaa julkisella sektorilla. Ja kuten kertomuksessa todetaan kiertotalouden olevan tahdon asia, niin myös lähiruuan ja mielestäni erityisesti luomuruuan käyttö on tahdon asia. Kunnissa tulisi tehdä rohkeammin lähiruokastrategioita, joissa painotettaisiin ruuan merkitystä, tuottamista ja kulluttamista sekä korostettaisiin luomuruuan merkitystä. Ruokahävikistä tulisi päästä eroon. Ruuan kuljettaminen aiheuttaa myös päästöjä. Kuljetetun ruuan päätyessä roskeen ovat päästöt siis olleet käytännössä aivan turhia.

Arvoisa puhemies! Lopuksi innokkaana erä- ja kalamiehenä nostaisin tähän keskusteluun erästyksen kansantaloudellisen merkityksen. Viime vuonna valtion mailla metsästäneet ja kalastaneet toivat eräretken kohteina olleisiin maakuntiin 28 miljoonaa euroa hyötyä ja työtä 238 henkilötyövuoden edestä. Eniten rahaa kuluu polttoaineisiin, vähittäiskauppoihin, majoitukseen ja ravintoloihin. Mielestäni tämä on erätaloutta ja näin myös osa kiertotaloutta. Luontomatkailun osana metsästys ja kalastus ovat monissa maissa kasvua, ja myös meillä Suomessa on tähän hyvät edellytykset olemassa. Maakuntamme tarjoavat ekosysteemipalveluita, mahdollisuutta virkistyä puhtaassa luonnossa mutta myös mahdollisuuden metsästää ja kalastaa.

Toinen varapuhemies Ben Zyskiewicz: Tämä oli edustaja Kulmalan ensimmäinen puheenvuoro tässä salissa. Onnittelut siitä.

15.01 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Muutamia otsikoita Sitran toiminnasta.

Sitran toimintaa on ollut 47 vuoden ajan. Vuoden 2014 Sitran peruspääoman markkina-arvo oli 739 miljoonaa euroa ja ylijäämä siirrettiin edellisten tilikausien ylijäämätileille. Sitra onnistui vuonna 2014 epävakassa markkinatilanteessa sijoitustoiminnassaan melko hyvin, koska sijoitusomaisuus tuotti runsaat 9 prosenttia. Mutta pääomasijoittamisessa Sitran tulee myös tarkastella sijoitustoimintaa lukumääräisesti sekä ottaa etukäteen huomioon mahdolliset tappiot, vaikka sanotaanhan niin, ettei se pelaa, joka pelkää.

Toimintaympäristö-kohdassa mainitaan muun muassa, että viime vuonna suurin yksittäinen muutos tapahtui turvallisuusympäristössä, kuten tiedämme. Ukrainan kriisi nosti perinteiseen maanpuolustukseen varautumisen ja valtiollisten turvallisuusviranomaisten varaan laskevan turvallisuuden pitkältä ajalta lähelle jokaista suomalaista ihmistä.

Sitralla on ollut kolme painopistealuetta eli teemaa: elinvoimainen ihminen ja kannustavat rakenteet, resurssiviisas ja hiilineutraali yhteiskunta sekä kestävä hyvinvoinnin ja työn toimintamallit.

Parin viimeisen vuoden aikana eri puolilla Suomea on testattu ihmisen palveluissa etälääkärin vastaanottoa, tietokoneavusteista omien oireiden arviointia sekä niin sanottua omahoitoa. Tavoitteena on siirtyä oireiden varhaiseen puuttumiseen ja elämäntapavalintoihin.

Tietojärjestelmän saralla on puhuttu Viron-mallista, joka kokoaisi eri tietolähteissä olevat henkilö-, terveys- ja rekisteritiedot yhdestä paikasta saataviksi. Myös geenitiedon hyödyntäminen terveydenhuollossa avaa mahdollisuuksia. Suomessa esimerkiksi kartoitetaan koehenkilöiden perinnöllinen riski sairastua sydän- ja verisuonitauteihin. Genomitiedon tutkimus on maassamme maailman kärkitasoa. Toisaalta genomitiedon hyödyntämisessä

Punkt i protokollet PR 4/2015 rd

on selvitettävää eettisissä kysymyksissä ja vaikkapa genomitiedon yhdistämisessä kliiniseen terveydenhuoltoon.

Täällä puhuttiinkin jo resurssiviisaasta ja hiilineutraalista yhteiskunnasta, ja tavoitteena on vastata ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen kestävä kehityksen tuomiin ratkaisuihin.

Sitran selvityksen mukaan resurssien kierron tehostaminen on Suomelle jopa 2,5 miljardin euron mahdollisuus vuoteen 2030 mennessä. Kiertotaloudessa materiaalien ja jätteen syntyminen minimoidaan, sillä jonkun jäte voi olla toisen raaka-aine. Idea on, että materiaalit ja niiden arvo säilyvät kierrossa. Meilläkin on voimavarat kiertotalouden tuomilla businessmahdollisuuksilla nousta kilpailukykyisimpien maiden joukkoon, mutta tämä on aina kaikkien tahdon asia. Tiedämme, että maailman väestö kasvaa ja luonnonvarojen niukkeneminen nostaa raaka-aineiden hintoja ja tietysti heikentää niiden saatavuutta.

Täällä edustaja Kulmala puhui ansiokkaasti lähiruuasta. Sitran mukaan pienenä yksityiskohtana esimerkiksi roskakalana pidetty särki on kilpailukykyinen ja maukas vaihtoehto tuontikalalle, tonnikalalle tai lohelle. Keski-Suomessa Jyväskylässä hanke osoitti, että särjen käyttö julkisten keittiöiden ruokailussa on mahdollista ja myös kannattavaa. Eli pitää suosia entistä enemmän lähiruokaa. Varmaan sekin sananlasku pitää paikkansa: "Syö särkeä, se kasvattaa järkeä." Otetaan se opiksi.

Ja vielä muutama luku Sitran toiminnasta.

Viime vuonna Sitrassa työskenteli noin 136 henkilöä, ja Sitra on ahkerasti järjestänyt eri tilaisuuksia viime vuonna, ennen kaikkea teknologiapainotteisia tapahtumia, vajaat 130. Osallistujat olivat pääosin nuoria yrittäjiä tai sijoittajia. Muistamme, että Sitra on järjestänyt myös talouspoliittisia johtamiskursseja. Nehän olivat lähes kymmenen vuotta pois, mutta nyt parin viime vuoden aikana taas on järjestetty näitä, ja varmaan jokainen kansanedustaja saa kutsun tähän talousalan osaamis- eli talouspolitiikan johtamiskurssille, jonka tarkoituksena on tietysti perehdyttää eri talousalan osa-alueisiin meitä kansanedustajia.

Tässä muutama pointti Sitran hallintoneuvoston viime vuoden kertomuksesta.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.